

5. До складнопідрядного з підрядним обставинним мети НЕ належить речення.

А На хвилину зупинялися, щоб дати коням відпочити.

Б Хлопці держалися разом і, йдучи, розглядалися по сторонах, щоб добре затишити дорогу.

В Дозорці дали знак, щоб веслярі рух весел припинили (З тв. А. Чайковського).

Г Повільно, обережно ступаю по чорноземові батькового городу, щоб йому боляче не було (О. Аврамчук).

6. Потребує редагування складнопідрядне речення.

А У степу стояла висока трава, так що коней закривала зовсім.

Б Це місце треба було перейти непомітно, тому що воно було яскраво освітлене.

В У степу почало стихати, поки не почувся десь далекий голос гупала.

Г Того зовсім не треба було, так як можна було зробити це потім (З тв. А. Чайковського).

» Прочитати текст і виконати завдання 7–12.

1. Ярослав Мудрий був першим князем, який не прагнув походів та завоювань. 2. Вінудовольнився тим, що зміцнив кордони своєї держави, захистив її від ворогів. 3. Ярослав здійснив революцію в гуманітарній сфері. 4. Він збудував у Києві й Новгороді соборні храми в ім'я Святої Софії, які збереглися до наших днів. 5. Князеві Ярославу приписують також перше зведення писаних давньоруських законів, що не поступається європейським аналогам тієї епохи. 6. Ярослав був справжнім провідником просвітництва в державі. 7. Бібліотека Ярослава Мудрого, яку досі так і не знайдено, славилася у всій Європі. 8. Варто відзначити, що Ярослав був людиною всебічно освіченою, на відміну від батька. 9. Смерть князя стала тим рубежем за яким, Русь поховала, на думку багатьох учених, свою могутність і добробут. 10. Ми по праву можемо пишатися цим державним діячем, адже його досягнення залишили вікопомний слід в українській історії (За С. Махуном).

7. Підрядна частина стоїть у середині головної складнопідрядного речення.

А Першого.

Б Другого.

В Сьомого.

Г Десятого.

8. Сполучне слово виконує синтаксичну роль додатка в складнопідрядному реченні.
- А Першому.
 - Б Другому.
 - В Четвертому.
 - Г П'ятому.
9. До складнопідрядного з підрядним з'ясувальним належить речення.
- А Четверте.
 - Б П'яте.
 - В Восьме.
 - Г Десяте.
10. До складнопідрядного з підрядним обставинним причини належить речення.
- А Четверте.
 - Б П'яте.
 - В Восьме.
 - Г Десяте.
11. Складнопідрядних речень з підрядними означальними вжито в тексті.
- А Три.
 - Б Чотири.
 - В П'ять.
 - Г Шість.
12. Пунктуаційну помилку допущено в складнопідрядному реченні.
- А Другому.
 - Б Сьомому.
 - В Дев'ятому.
 - Г Десятому.
- Завдання 13–14 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких ДВА ПРАВИЛЬНІ варіанти. Потрібно вибрати ДВА правильні варіанти відповіді.
13. До складнопідрядних речень з підрядними означальними належать речення.
- А Упевнившись, що все впорядковано добре, кошовий зняв шапку й перехрестився на схід сонця (А. Кашченко).
 - Б Поворотним в історії Качанівки був момент, коли її власником став генерал-губернатор Петро Рум'янцев (В. Панченко).

- В Здавалося б, що до кожного більш-менш цікавого куточка Криму давно протоптані шляхи (Г. Гудзик).
- Г Цими ходами захисники замку, коли їм загрожувала поразка, тікали з оточення в густі навколишні ліси (В. Зубач).
- Д Наприкінці шістдесятих років ХХ століття Емма Андієвська повертається до Німеччини, де мешкає і тепер (З енц.).
14. До складнопідрядних з підрядними міри і ступеня НЕ належать речення.
- А Вода була така чиста, що дно було видно.
- Б Хлопці були такі раді, що про світ забули.
- В Особливо тепер, як сонце добре землю нагріє, гадюка дуже злюча й небезпечна.
- Г Згодом надлетів посильний козак, сповіщаючи всім, що татар розбито на порох.
- Д Підлетить шуліка вгору настільки, щоб здобич на землі з очей не втратити (З тв. А. Чайковського).

Завдання 15–16 передбачають установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, потрібно дібрати відповідник, позначений БУКВОЮ. Кожна цифра може використовуватися ЛИШЕ один раз.

15. Установити відповідність між складнопідрядними реченнями з підрядними обставинними й типами їх.

Типи підрядних частин

- 1 Часу.
- 2 Умови.
- 3 Причини.
- 4 Допусту.

Складнопідрядні речення

- А Олександр Аврамчук прекрасно писав, бо знав слово й любив його (Г. Кримчук).
- Б Приїхав Павло, як жито квітнувало.
- В Коли дівчина глянула на мене, то аж тепло стало од того погляду (З тв. О. Аврамчука).
- Г Лише інколи щось хрускало під черевиками, наче сухі гілочки ламалися (Г. Кримчук).
- Д Хоч би де працювали ми потім, постійно підтримували дружні взаємини з нашим Сашком (В. Шевченко).